

AMERISKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 200

CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING, AUGUST 24TH, 1936

LETO XXXIX. — VOL. XXXIX.

Nezaslišane surovosti od strani španskih komunistov napram katoliškim redovnicam. Dosedaj so porušili ali zažgali nad 400 cerkva

Cerkev, v kateri je sprejela kraljica Izabela Kolumbusa, ko se je vračal iz Amerike, je bila požgana. Komunisti so ukradli milijone dolarjev vrednosti cerkvam.

London, 22. avgusta. Vsako popoldne med drugo in tretjo uro se sliši v glavnem mestu Španske, v Madridu, ostro streljanje. To pomenja, da komunisti streljajo katoliške duhovne in redovnice ter druge državljane, katere so obsodili, da simpatizirajo z uporniki.

Navadno je pripravljena vsako popoldne ena kompanija komunistične milice, da opravi rabeljsko delo. Mrtvece pustijo ležati več ur na prostoru, kjer so bili ubiti. Dostikrat pridejo psi in mačke, ki vohajo okoli mrtvih trupel ali pa jih skušajo razparati. Le strah, da mrtva trupla ne zanejo kuge, napoti komuniste, da jih končno poberejo in zakopljejo v skupno jamo.

Tako je pripovedoval angleški državljani Bernard Malley, kateremu se je v največjo težavo posrečilo, da je pobegnil iz Španije, potem ko je bil več tednov vsak dan priča strahovitih prizorov.

Nobene maše ni bilo v Madridu že od 25. julija, ker kakor hitro komunisti zaslučijo, da se bo kje vršilo cerkveno opravilo, se tja navalijo na cerkev in duhovna enostavno ustrelijo.

Starodavna španska mesta, kjer so se tokom dolhga stoletja nabirale neprecenljive umetnine katoliških umetnikov, so danes ena sama ruševina, kjerkoli prenašajo komunisti. Ta mesta so bolj trpela, kot v starem veku mesta, katera so napadali barbari iz severa.

Poročila iz Barcelone, ki so dospela iz Tangerja v London in ki jih priobčuje londonski Daily Mail, pravijo, da so komunisti samo v Barceloni dosedaj usmrtili nad 400 katoliških duhovnikov.

Prvi korak, ki ga naredijo komunisti, ko napadejo to ali ono cerkev, je da se zaženejo proti tabernaklju na glavnem oltarju in poberejo monstranco in ciborije. Svete hostije nesejo na to na cesto in skačejo po njih.

Nadalje imajo komunisti navado, da prinašajo mrtve otroke v samostane redovnic, potem pa natiskajo letake, češ, ljudje, pojedite gledat, kako redovnice morajo svoje otroke, katere so dobile z nemoralnim občejanjem!

Samo dve cerkvi v Barceloni sta še ostali. Ena je cerkev kralja, ki jo spremlja svoj pucinov, ki so spremenili svoj samostan v bolnišnico za ranjence. Druga je pa francoska cerkev, katere se komunisti ne drzijo dotakniti. Vse druge cerkve so v razvalinah.

Zgodovinska poslopja in dragocenosti so bila požgana in neprecenljiva škoda povzročena radi podivjanosti komunistov.

Zgodovinska cerkev Santa Maria del Mar, na katere stopnjah je španska kraljica Izabela sprejela Kolumbusa, ko se je vračal iz potovanja, na katerem je odkril novi svet — Ameriko, je bila popolnoma porušena, ne da bi se kdo oziral na zgodovinsko vrednost starodavnega poslopja.

Druhal je tako divja, da ne poslušati niti prošnji same socialistične vlade v Madridu, ki svari divjake naj ne požigajo zgodovinskih vrednosti. Slovita karmelitska knjižnica v Pobletu je bila popolnoma uničena.

Komunisti učijo celo otroke, kako naj se norčujejo iz verskih predmetov. V Barceloni so porušili komunisti vse križe iz cerkev in jih razdelili med otroke, ki so jih potem rabili, da so naganjali svoje osle pri jahanju na ulici.

Zanimive vesti iz življenja ameriških Slovencev

V Milwaukee se je ponesrečil rojak Tone Vidmar. Izgubil je tri prste na roki. — Istotam je umrla Mary Sorčić, rojena Dobnik, stara 51 let. — V sosednjem mestu Port Washington je umrl Frank Bernik, star 76 let in doma iz Škofje Loke. V Ameriki je bival 36 let in zapuša ženo in dvoje otrok. — V Sheboyganu so pokopali John Krapška, vojnega veterana, ki je bil star 45 let.

Rojakinja Angela Mlakar piše iz Hibbinga, Minn.: Strašna nesreča je letos zadela Minnesoto. Po vsej državi divjajo ognji. Deset tisoč fantov, ki se nahajajo pri gozdni armadi, gasi požarje. Mnogim farmerjem je zgorelo vse. Na radio postajah se drugega ne sliši, kot to, da ne prenehajo kličeti može in fantje, da pridejo gasiti požarje.

Če kdo namerava v Minnesoto, naj si zapomni, da so razen enega, vsa pota zaprta radi požarjev. Le ena pot je odprta od Dulutha do Hibbinga. Na tisoče ljudi gasi, pa je vse zaman. Je silna vročina, dežja pa od nikoder. Vsi od 18. leta naprej morajo gasiti in dobivajo 20c na uro, delajo pa po 10 ur. Bo menda kar konec sveta!

Za mrtvega bodo proglasili v stari domovini rojaka Frank Podlogarja, ki je bil rojen leta 1896 v Osryeku, fara St. Vid nad Cerknico. Odsel je leta 1914 v Ameriko in se zadnjikrat oglašil leta 1919. Ako se ne zgasi dotični do 9. januarja, 1937, bo uradno proglasen mrtvim.

Denar narašča

Washington, 22. avgusta. Depoziti v 5374 narodnih bankah Zedinjenih držav so narasli na \$26,200,543,000, kar je nezasišano v zgodovini Zedinjenih držav. Povprečno pride na slehernega prebivalca v Zed. državah \$200.00. Od 1. januarja, 1936, do 1. julija, 1936 so vložili ljudje nič manj kot \$4,000,000,000 novega denarja v razne banke. Poroča se, da imajo banke mnogo odveč denarja in da se denar ne posojuje tako hitro, kot prihaja v banke.

Železniški uslužbenci

Železniški uslužbenci družbe cestne železnice v Clevelandu so dobili preteklo soboto prvo zmago, ko je arbitrajski odbor odgloval 2:1, da se vprašanje glede pokojnine motornarjev in sprevodnikov na cestni železnici reši pri sedanjih obravnavah. Kompanija je temu ostro nasprotovala.

Državljanske knjižice

V zalogi "Ameriške Domovine" imamo najnovejše knjižice, ki vsebujejo vse potrebne podatke, odgovore in vprašanja, kakor vam jih stavijo na zvezni sodnji, ko prosite za drugi državljanski papir. Knjižica, ki je obširnejša od prejšnje, velja samo 25c in en cent za prodajni davek.

Vile rojenice

Pri Mr. in Mrs. Nick Sekulič, 1007 E. 76th St. so se oglašile vile rojenice in pustile krepkega sinčka prvorojenca. Mati in dete se nahajata v Glenville bolnici. Dekliško ime matere je bilo Sylvia Koprivec. Iskrene čestitke!

Sinko dospel

Vile rojenice so prinesle čvrstega 7 funtov težkega sinčka družini Jerry Kravos, 712 E. 157th St. Mati in dete sta zdrava. Iskrene čestitke na prirastek v družini!

Španski uporniki so ubili pet Francozov

Pamplona, Španija, 24. avgusta. Španski častniki upornikov naznanjajo, da so včeraj dali usmrtiti pet francoskih socialistov, katere so dobili pri lojalni španski armadi na fronti, ko so se borili za špansko komunistično vladno. Obenem so uporniki dali svarilo, da bodo ubili vsakega Francoza, ki ga dobe pri španski armadi. Španski uporniki so obdolžili Francijo, da očitno podpira špansko komunistično vladno, dočim skuša v javnosti Francija narediti vtis, da nevtravno postopa.

Francoski fašisti obljubili veliko podporo španskim rebelom

Gibraltar, 22. avgusta. Francoska organizacija Croix de Feu je potem svojega načelnika obljubila vso moralno podporo španskim upornikom, poleg tega pa še praktično podporo v kolikor bo mogoče. Croix de Feu je francosko ime za francosko fašistovsko stranko.

August Heriot, načelnik francoskih fašistov, se je včeraj tajno dogovarjal z generalom Frankom, ki je načelnik španskih upornikov. Obiskal je tudi glavni stan španskih upornikov, la se je prepričal, kaj španski rebeli potrebujejo. Heriot je upokojen francoski general.

Včeraj je odpotoval Heriot v Marseilles in od tam v Pariz, kjer se bo posvetoval s svojimi priistaji glede sredstev, kako je najbolj pomagati z denarjem in crožjem svojim španskim somišljenikom.

Uporniški general Mola je včeraj napadel Angleže, ker so baje prerežali kabel, ki je vezal uporniški glavni stan s Kanarskimi otoki. Angleži so zanikali krivdo tozadevno in izjavili, da je kabel laška lastnina.

Španska vojna bo trajala še več let

Madrid, 22. avgusta. Nobena civilna vojna na svetu se ni vodila še s tako brutalnostjo in barbarizmom kot se vodi sedanja španska civilna vojna. Ko so se dvignile mase tekom ruske revolucije boljševikov, je bilo sicer mnogo pobojev, toda takega divjanja kot se danes opaža v Španiji, niso imeli. Človek mora imeti kamen v srcu, da prenese prizore, ki se dnevno odigravajo na fronti ali pa v mestih. In pravijo, da najhujše še pride, ker so družabne strasti tako razpaljene, da je nemogoče vsak mir, dokler ena ali druga stranka ne bo popolnoma uničena. Vojna med levičarji in desničarji bo trajala še leta in leta na Španskem.

Mr. John Zupančič

Iz Timmins, Ont., Kanada, je dospel prijazen rojak Mr. John Zupančič, ki je mislil obiskati svojega bratranca Johna Zupančiča, ki je svoje dni stanoval na 885 E. 137th St., toda ga ni dobil na omenjenem naslovu. Prosi se torej v imenu bratranca Johna Zupančiča, da se John Zupančič zglašil v uradu potniške tvekdre August Kollander, kjer se dobijo nadaljna navodila. Mr. Zupančič je doma iz Iga pri Ljubljani. Želimo mu prav prijetno bivanje v Clevelandu.

Ameriški poslanik v Mehiki je baje prijatelj komunistov

Toronto, Ontario, Kanada, 22. avgusta. Delegacija 54. konvencije odlične katoliške organizacije Knights of Columbus, ki zboraže v tem mestu, je obtožila ameriškega poslanika v Mehiki, Josephusa Danielsa, da simpatizira s komunistično vladno v Mehiki.

Konvencija je v svoji zaključni seji tudi enoglasno odobrila resolucijo, v kateri se pozivlje vlado Zedinjenih držav, da prostira proti nezasišanemu preganjanju katoličanov v Mehiki.

V resoluciji je med drugim povedano tudi sledeče: "Že več kot tri leta ima vlada Zedinjenih držav v glavnem mestu Mehike poslanika, ki daje vso pomoč mehiškanski vladi. Zaporedoma se je izjavil, da odobrava sedanjost taktiko mehiške vlade: Dasi dobro ve, da mehiška vlada preganja katoličane, pa ga to ne moti, da se ne bi strinjal z načeli vlade."

"Namesto, da bi bil Daniels zastopnik ameriške vlade pri mehiškanski vladi, pa je navaden propagandist, ki dela sramoto diplomatskemu zboru. Z njegovo pomočjo nadaljujejo mehiškanski tirani progon mehiških katoličanov."

Strašna kazen

London, 22. avgusta. Komunisti so zasedli cerkev sv. Odršenika v mestu Ayamonde. Druhal je plenila cerkev. Eden izmed voditeljev komunistov je dobil v zakristiji duhovna oblačila. Preoblekel se je za duhovna in stopil na prižnico, kjer se je začel norčevati iz Boga. V cerkev je prišel neki drugi rdečkar, ki je mislil, da je njegov sodrug na prižnici pravi duhoven. Nameril je s puško nanj in ustrelil. Komunist se je mrtve zgrudil na prižnici.

Vest iz domovine

Mrs. Frances Zulich, soproga Mr. Johna Zulicha iz 18115 Neff Rd., je dobila žalostno vest iz domovine, da ji je umrla 9. avgusta ljubljena mati Katarina Kenik, v vasi Podgora, dekanija Vrhnika. Ranjka Mrs. Kenik se je nahajala s svojim soprogom 3 let v Clevelandu in to pred 28. leti. Pred šestimi leti se je nahajala Mrs. Zulich več mesecev na obisku pri svojih starših. Mrs. Zulich ima v domovini še očeta in brata Ivana, ki je gospodar na domu, ter sestro Rozalijo, poročeno Valtar, ki vodi gostilno na Vrhniki. Prizadeti žulivi družini in ostalim izreka naša globoko sožalje!

Strašna vročina

Že peti zaporedni dan prevladuje v Clevelandu silna vročina. Včeraj je toplomer kazal v senici 94 stopinj. Osem oseb je umrlo preko nedelje radi vročine. Tudi danes bo še vroče, a za jutri napovedujejo hladnejše vreme.

Prvorojenka!

Tetica štoklja je obiskala družino Mr. in Mrs. Viktor Turk, 497 E. 147th St. Pri nesla je zalo hčerko zadnji petek. Mati in dete se nahajata v Glenville bolnici, oba prav zdrava! Iskrene čestitke!

Nemci napadajo Rusijo, ker dela radio propagando za španske levičarje. Italijani pripravljeni za nevtralnost

Francozi v strahu, kako bi pomirili Nemčijo. Španski uporniki so začeli s prodiranjem proti Madridu. Žrtve civilne vojne so večje od dneva do dneva.

Rim, 22. avgusta. Mussolini sta. — Severna armada španskih upornikov je včeraj začela prenehala s pošiljanjem orožja španskim upornikom, ako ob istem času vse ostale evropske države naredijo enako obljubo.

Laški zunanji minister je obljubil, da bo Italija prepovedala vsako pošiljatev orožja iz Italije na Španjo, ako se ostale evropske države enako zavežejo. Državniki vidijo v tem past za Francoze in Ruse, ki so doslej kričali o nevtraliteti, toda so pošiljali španskim komunistom orožje in streljivo.

Berlin, 22. avgusta. Preko noči je nastala v Nemčiji silna razjarjenost nad Rusijo. Polozaj je silno kritičen. Vzrok je, ker je angleški poslanik povedal Hitlerju, da se Nemčija podobenim pogojem ne sme vmešavati v španske zadeve.

Kot znano je Hitler velik prijatelj španskih upornikov. 19 nemških bojnih ladij v španskih vodah jasno priča, da Nemčija nekaj pripravlja. To je napotilo angleškega poslanika, da je šel k diktatorju Hitlerju in mu izjavil, da Anglija nikakor ne odobrava nastop Nemčije v sedanjih krizi.

To priliko je izbralo nemško časopisje, ki kruto napada angleško vladno, katero dolži, da pod krinko nevtralitete podpira španske komuniste. Enako napada nemško časopisje Rusijo, o kateri pravi, da trdi v javnosti, da je nevtralna, toda v resnici pošilja španskim komunistom orožje in denar, ker bi se sicer španski komunisti brez te pomoči že davno morali podati upornikom.

Pamplona, Španija, 22. avgusta. — Severna armada španskih upornikov je včeraj začela prenehala s pošiljanjem orožja španskim upornikom, ako ob istem času vse ostale evropske države naredijo enako obljubo.

Laški zunanji minister je obljubil, da bo Italija prepovedala vsako pošiljatev orožja iz Italije na Španjo, ako se ostale evropske države enako zavežejo.

Državniki vidijo v tem past za Francoze in Ruse, ki so doslej kričali o nevtraliteti, toda so pošiljali španskim komunistom orožje in streljivo.

Berlin, 22. avgusta. Preko noči je nastala v Nemčiji silna razjarjenost nad Rusijo. Polozaj je silno kritičen. Vzrok je, ker je angleški poslanik povedal Hitlerju, da se Nemčija podobenim pogojem ne sme vmešavati v španske zadeve.

Kot znano je Hitler velik prijatelj španskih upornikov. 19 nemških bojnih ladij v španskih vodah jasno priča, da Nemčija nekaj pripravlja. To je napotilo angleškega poslanika, da je šel k diktatorju Hitlerju in mu izjavil, da Anglija nikakor ne odobrava nastop Nemčije v sedanjih krizi.

To priliko je izbralo nemško časopisje, ki kruto napada angleško vladno, katero dolži, da pod krinko nevtralitete podpira španske komuniste. Enako napada nemško časopisje Rusijo, o kateri pravi, da trdi v javnosti, da je nevtralna, toda v resnici pošilja španskim komunistom orožje in denar, ker bi se sicer španski komunisti brez te pomoči že davno morali podati upornikom.

Pamplona, Španija, 22. avgusta. — Severna armada španskih upornikov je včeraj začela prenehala s pošiljanjem orožja španskim upornikom, ako ob istem času vse ostale evropske države naredijo enako obljubo.

Laški zunanji minister je obljubil, da bo Italija prepovedala vsako pošiljatev orožja iz Italije na Španjo, ako se ostale evropske države enako zavežejo.

Nepravilni podpisi

Volivni odbor Cuyahoga okraja je odredil, da se natančno preišče vse podpise državljanov, ki so podpisali peticijske pole Rev. Coughlina za predsedniškega kandidata Lemketa. Na sled so prišli mnogim nepravilnostim, deloma sleparijam. Peticijske pole mora sleherni, ki je pobiral podpise, lastnorčno podpisati in zaprišči pred notarjem. Oglašilo se je pa sedaj več oseb, katerih imena so bila podpisana in zapriščena na dotičnih listinah, in ki so izjavili, da oni niso niti podpisov nabirali, še manj pa zaprišegli. Volivni odbor je najel 30 izrednih pomočnikov, ki bodo vso stvar dognali. Skoro gotovo je, da Coughlinov predsedniški kandidat kongresman Lemke ne bo mogel kandidirati v državi Ohio.

Na počitnice

Naš slovenski odvetnik Mr. Frank V. Opaškar, nam sporoča, da se je podal 23. avgusta na zaslužene počitnice in se bo vrnil v Cleveland okoli 5. septembra. Kdorkoli ima tekom tega časa kaj opravka z njegovim odvetniškim uradom, se lahko zglašil v njegovem uradu, kjer bodo dobri odvetniki skrbeli, da se ljudem postreže.

* Poročila, da je papež dobil revmatizem, so se izkazala kot neresnična.

Društveni koledar

Naša slovenska društva bodo imela tekom jesenske, zimske in spomladanske sezone stotero prireditve v naši naselbini. Imeli bomo koncerte, igre, drame, sportne prireditev, zabave vsake vrste v naših narodnih domovih. Uredništvo "Ameriške Domovine" bi rado vedelo za te prireditve. Pozivlje vse tajnike in tajnice vseh stoterih društev, da opomnijo pripravne odbore naših narodnih domov, da tajniki teh domov pravočasno sporočijo naše upravi kdaj se bo vršila veselica, prireditev koncert ali sportna prireditev tega ali onega društva. Mi vemo, da so doročane naših sedmih narodnih domov oddane za vse sezonske prireditev, in društva bodo imela korist, ako pravočasno oglašujejo svoje prireditev v tedenskem "Koledarju društvenih prireditvev" v našem časopisu.

Delavska konvencija

Potem ko so se delavske unije v Clevelandu enoglasno izrekle za izvolitev Franklin D. Roosevelta predsednikom, je sklicana sedaj konvencija državne delavske organizacije v državi Ohio, ki se bo vršila 30. avgusta v Columbustu. Pričakuje se, da bodo vse stotere delavske federacije v državi Ohio se izjavile za Roosevelta.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

3117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00. Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po razmakih: celo leto, \$5.50, pol leta, \$3.00. Za Evropo, celo leto, \$8.00. Posamezna številka, 3 centa

SUBSCRIPTION RATES:

U. S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year. D. S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months. Single copies 3 centa. European subscription, \$8.00 per year.

JAMES DREYER and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 200, Mon., Aug. 24, 1936

Kdo je nasprotnik Roosevelta?

Že star pregovor pravi, da sad, na katerega se obešajo številne ose, mora biti dober sad. Enako je tudi v našem javnem življenju. Vodja naroda, katerega napadajo tako številne ose, kot napadajo sedanjega predsednika Roosevelta, mora biti dober voditelj svojega naroda.

Kdo so oni, ki se združili, da porazijo predsednika Roosevelta pri prihodnjih volitvah? Tako različni elementi so, da bi skoro lahko citirali neki drug pregovor, ki pravi, da je mnogo psov zajčja smrt.

Toda ta pregovor ne spada v to poglavje. Prvič, nasprotniki Roosevelta niso psi, pač pa nezadovoljni elementi, katerim Roosevelt ni pustil do korita. In drugič, Roosevelt ni zajec, ki bi se koga ustrašil, pač pa pogumno vrši svoje delo naprej, da reši deželo iz depresije.

Poglejmo nekoliko po nasprotnikih predsednika Roosevelta. Vzemimo v prvi vrsti starokopitne republikance. Trditev, da bi bili vsi republikanci nazadnjaški, ni resnična. Roosevelt ima med progresivnim elementom republikanske stranke milijone prijateljev in sbojevnikov. Republikanski voditelji kot so La Follette, Nye, Norris, Borah in enaki, bodo vsi direktno ali indirektno prispevali k zopetni izvolitvi Roosevelta.

Na drugi strani pa po nesreči vodijo danes republikansko stranko starokopitni zastopniki arhijskega amerikizma, ki danes ni več sposoben priboriti povprečnemu ameriškem državljanu boljši standard življenja. K tem voditeljem pripadajo bivši predsednik Hoover, sedanjí republikanski predsedniški kandidat Landon, stari Mellon, Morganova partija, Hamilton Fish iz New Yorka, starodavni republikanski politični bosi v Illinoisu, Missouriju in Californiji ter zapeljivi lastnik časopisov William Randolph Hearst, ki je v neprestanem boju s predsednikom, ker mu je Roosevelt pred dvema letoma povedal, da je on predsednik, ne pa Hearst!

Ti reakcionarni nasprotniki republikanske stranke Rooseveltu niso nevarni, ker so poznani, poznane njih ideje in njih cilji. Polagoma bodo izumrli, kot izumirajo starodavne šege in običaji, ako niso več prikladni za standard ameriškega življenja in za zboljšanje položaja ameriškega naroda.

Bolj nevarni so Rooseveltu druge vrste nasprotniki, ki so se organizirali v takozvani Liberty ligi. Ti člani Liberty lige so gotovi faktorji, ki imajo velik vpliv v javnem in družabnem življenju Amerike, ki pa obenem niso natančno navedli, zakaj nasprotujejo Rooseveltu, pač pa delujejo tajno, šepetajoč in skušajo oslabiti vpliv Roosevelta s potvorbami in lažmi, do katerih je priprist državljani, ki ne zna misliti s svojo glavo in razumom, mnogokrat tako lahko dostopen.

V Liberty ligi so se zbrali vsi oni "aristokratični demokraci" in "burbonski republikanci, mimo katerih gre potek svetovnih dogodkov brez zanimanja naprej in ki želijo, da bi mi vsi živeli še vedno tako kot so živeli naši pionirji iz leta 1776. Ali kot jih je predsednik Roosevelt točno označil: "Horse and Buggy people." Ti ljudje se ne zavedajo, da imamo danes avtomobile, da je doba transporta s konji in lojterskimi vozovi minula. Ali z drugimi besedami: člani Liberty lige se ne zavedajo, da je tudi za delavca danes potrebno ustvariti nekaj boljšega, kot je imel v starodavnih časih, namreč več svobode in več zaslužka, več prilike za razvedrilo in večjo sigurnost za bodočnost. Vsega tega se Roosevelt zaveda, in je temu primerno uredil svoje poslovanje, in to je vzrok, da člani Liberty lige sovražijo Roosevelta, ker mislijo, da so samo oni tisti izvoljeni, katerim gre ves blagoslov iz nebes, delavec pa naj bo poslušen in pokoren kot prej in zadovoljen z vsem, kar mu diktirajo!

Roosevelt se te vrste svojih nasprotnikov nikakor ne boji. Jih je sicer, kot pravijo, nekako 200,000 in imajo za seboj ogromno bogastvo, toda nobene zaslombe med narodom, dasi so precej glasni.

In v prihodnjem članku bomo zaključili predstavbo o nadaljnjih nasprotnikih predsednika Roosevelta.

Lepi so kraji v Ameriki

Piše MICKEY LAH

Green River, Utah ločiti od pristinih Indijancev.

Dvakrat sem že pričel pisati, toda pot je bila tako slaba, da sem moral prenehati s pisanjem, ker na papirju se ni poznalo drugega kot samo par črke. Pisati sem hotel namreč kar na avtomobilu, medtem, ko je moj prijatelj šofiral. S prijateljem tako hitiva naprej, da prevoziiva čim več naše lepe dežele, da sva zaposlena od jutra do večera. Priznati pa moram, da tu sva imela dovolj prostora. V šolski veži sva si postavila najino kuhinjo, torej tudi tu sva dobila pravo bakreno barjak ni manjkalo prostora. Drugo jutro sva se zbudila

ob pol treh in ker se je napravljalo k dežju, sva pospravila najine stvari, jih naložila na Ford in jo udarila naprej.

Vozila sva kar naprej do Colorado Springs. Vseskozi je deževalo. Dež je napravil iz sicer dobrih cest, pravo blatno kolovozno pot. Tukaj so namreč pota pokrita samo s peskom in gramozom. Če je suho vreme, so trdna, v dežju pa mehka. Po cele ure sva morala imeti avto v prvem ali drugem "giru."

Ko sva dospela do Colorado Springs, se je nekoliko zjasnilo in sva lahko uživala krasoto visokih gora. Peljala sva se v Pueblo, Colo., da obiščeva strica Snyderja. Zamudila sva se tam samo kake pol ure, nakar sva se peljala nazaj v Colorado Springs. Kmalu se je pa zopet vsul dež in vse ceste so bila v kratkem poplavljen. Rada bi si bila ogledala zaveščiše tiskarjev, pa nisva mogla radi dežja.

Potem sva jo pa urezala na Pikes Peak, pa je bil promet tako zagoščen radi dežja, da sva se vrnila in jo udarila po cesti št. 29, ki pelje proti Leadville, Colo. Kampirala sva v Florissant, Colo. Tam sva videla prvega pravega in resničnega cowboya. Fotografirala sva ga in se nekaj časa razgovarjala z njim. Povabil naju je na rodeo, ki se bo vršil prihodnji dan (v soboto). Toda premislila sva se in si prihranila dolar.

Namazala sva najina "kulca," premenjala olje in posušila najino obleko. Tisto noč je bilo mrzlo, da bi bila skoro zmrznila. (Kakor vidite po tem pisanju, nisva.) Drugi dan sva po kosilu odrinila proti Leadville. Hribovje je postajalo vedno višje in višje in v krasnejše. Na eno teh "kratin" sva hotela zlesti z lastnimi konjskimi silami. Prišla sva precej visoko, dokler nisva bila prisiljena ustaviti se na vsakih deset korakov in iti po sapo. Tukaj sva vzela nekaj slik ki bodo jako lepe kot mislim.

Odpeljala sva se naprej ko sva zapazila na preriji več kajutov. Ker delajo veliko škodo, obdržava vlada posebne nameščence, ki te prirejske pse zastrupljajo. Ustavlja sva se in se podala na lov teh "divjih" zveri. Vzela sva najino 22 karabinko in kmalu se mi je posrečilo, da sem pihnil dva kajuta, prijatelj Al pa nobenega. Torej nosim jaz prvenstvo in sem kaj ponosen, by gosh.

Pot je bila jako slaba. Tukaj jih je dež pokvaril. Država je nastavlja polno delavcev, ki so popravljali ceste. V enem dnevu sva prevozila komaj 100 milj.

Pet milj pred Leadville, se je najin Ford skujal in ni hotel po nobeni viži naprej. V obistih je bilo nekaj narobe in tudi v črevih ga je črčilo. Prosil sem nekega motorista, da me je vzel na voz do Leadville. Tam sem kupil distributor za 20c in se vrnil. Malo sem hodil, malo sem se pa vozil pri drugih, da sem prišel nazaj. Tako sva tukaj zamudila kakih 45 minut in potrošila čisto po nepotrebnem 20c. To se pravi, da vam je Ford. Teh vozil se največ vidi tukaj. Največ se jih vidi modela 1924 do 1928. Nekaj sem jih videl tudi po 20 let stare, pa so vam šli ko sama pošast. Nothing like a Ford.

V Leadville sva se ustavila v slovenskem naselju. Naši Slovenci v Clevelandu imajo mnogo lepše hiše, to moram priznati. Vprašal sem za Jožeta Gregorca, ki je star prijatelj mojega očeta še iz šolskih let. V Slovenski dvorani sem se seznanil s prijaznim rojakom, po imenu Bradac. Na ulici so me ustavili turisti, ki so se pričelji iz Indiane in so spraševali za družino Skala.

Ja, kaj pa me sprašujejo, ko sem sam tujec tukaj.

V tem rudarskem mestu nisva dolgo ostala. Taborila sva nekaj milj zapadno od mesta. Drugo jutro sva začela precej zgodaj. In zdaj šele sva prišla v prave gore. Celu uro sva jo rinila v klanec na prvi "gir" in na drugi strani v dolino v drugem "giru" uro in pol. Z gore sva gledala v dolino, kjer je peljal ravno vlak. Izgledal je kot igračka, ki sem jo včasih dobil za "Krismus."

Vlaki imajo po dve lokomotivi po 12 koles. (To bo zanimalo mojega očeta, ki je star železničar.)

Krasni naravni prizori so tukaj, nebeško lepa dežela. Vozila sva se po cesti ob Colorado reki. Pot je bila tukaj nekoliko boljša. Vzela sva jako dosti slik, če se bodo obnesle.

Končno sva dospela v državo Utah. Hotela sva kampirati v nekem mestu, pa se nama ni dopadlo, zato sva šla naprej na prerijo. Oh, boy, ali je bilo vroče! Nisva mogla razumeti najinega Forda, da je sploh še kimal naprej. Ker je bilo že kasno popoldne, sem ga nagnal na 45 in 50 milj, pa ni nič godrnjal, čeprav je moral vleči in nositi precej bremen. Kakih 100 stopinj je moralo biti na soncu, pa brčkone več.

Pustinja se mi je zdela divna. Suha in polna prahu, peska, kamenja in druge take ropotije. Ne veste, kako romantično je, kadar se sončni žarki odbijajo od visokih gor.

Vsakojaka barva se kaže očem na svodu. Rad bi posnel s aparatom vse te barve. Dobila sva neko kempo, kjer sva se ustavila in tukaj pišem to pismo. Jutri bova v Salt Lake City. Do danes sva še prevozila 2,000 milj. Vse sa še nekaj dobro skupaj drži. Da bi se le tudi naprej tako.

No, zdaj grem pa spat, saj sem ves zbit. Lahko noč in pozdravljeni vsi skupaj!

Mesta ustvarjena v puščavi

Na Novi Gvineji, v krajih, ki so popolnoma obrobjeni od pragozda, so zrasla moderna mesta. Do teh mest ne pelje nobena pot in človek bi mislil, da so mesta odrezana od vsega kulturnega sveta. Toda ta mesta globoko v džungli je ustvaril zrakoplov, ki brez vseh težav in hitro najde pot čez visoke gore in preko puščav.

Ta mesta so bila poklicana v življenje vsled najdbe zlata v okrajih Bulolo, Wau in Edie Creek. Še pred 12. leti je v teh krajih našel zlato neki Park. Vest o tej najdbi je le počasi prodirala v civilizacijo in šele pred šestimi leti je napravil polet v te kraje poročnik Mustard, ki je s tem pokazal edino možnost razviti zlata polja. Danes obratuje tam več delniških družb, ki potom aeroplanov izvozijo vsak mesec za 370,000 dolarjev zlata do obrežja.

Nad pragozdom, nad katerim so dosedaj še odmevali divji glasovi vojskujočih se divjakov, brne danes motorji orjaških zrakoplovov. Ljudotžrci, ki so še do pred kratkim plesali svoje bojne pleske pred svojimi kočami, delajo zdaj pod nadzorstvom belih ljudi v zlatih rudnikih. Sredi obširnega pragozda so zrasla mesta, po katerih so razpeljane široke ulice. Hiše so razsvetljene z električnimi žarnicami in iz hiš se ob večerih sliši gramofon in klavir. Vse to in težki rudniški stroji, je bilo prenešeno v divjino na aeroplanih. Za vso to pot rabijo aeroplani eno uro, katero razdaljo more preteči najhitrejši domačin kvečjem v enem tednu.

Tožba indijskega glavarja

Na severozapadni meji Indije je bila one dni med domačini zopet mala vstaja proti angleški nadvladi. Toda bojna izvežbanost teh neukrotljivih rodov ni več tako nevarna kot je bila nekdaj. Tudi tukaj se kaže posledica moderne civilizacije in posledica modernih časov, čez katero se zlasti pritožujejo stari poglavarji raznih rodov.

Tak, v bojih osivel poglavar rodu Pathan, se je pred nedavnim pritoževal proti nekemu angleškemu potniku o mlajši generaciji.

"Vzgoja, ki so jo dobili naši sinovi v indijskih šolah, nam ne prinaša nobenega blagoslova," je rekel stari vojskac. "Naši sinovi so postali bojazljivci in vse preveč moderni, ki zrejo zaničljivo na naše stare običaje. Ti izobraženi naši mladci se ne brigajo več ne za vero svojih očetov, se ne postijo več in sploh zanemarijajo svoje dolžnosti. — Nosiijo se kot beli ljudje, odvrgli so naše lepó belo oblačilo in jih ni niti sram briti si brade in celo brke. Vozijo se v avtomobilih, mesto da bi jездili.

Vse to nam starim prinaša skrb. Z lastnimi očmi moramo gledati, kako postajajo naši sinovi vedno bolj pokvarjeni, kako postajajo pod vplivom zapadne civilizacije vedno bolj mehkužni. Toda proti temu smo mi brez moči. Naši mladci se ne zmenijo za naše prošnje in ukaze. Ko sem bil še pri moči, sem jездil par sto kilometrov daleč do Pešavarja, kjer smo si naročili blaga in jездili zopet nazaj v gore. Vso pot, tje in nazaj v 24 urah v sedlu. In po takem izletu sem bil svež in zdrav, kot bi vstal iz postelje.

In danes? Na vsako, še tako kratko pot, se peljejo naši sinovi na avtomobilu, temu proklatstvu novega časa. Mladež ni več tako močna in vedno bolj izgublja svoj bojni smisel."

IZ PRIMORSKEGA

—Vsi slovenski slušatelji tržaške trgovske visoke šole so pod policijskim nadzorstvom. Trst, julija, 1936. — Tržaška visoko trgovska šola, znana pod imenom "Revoltella," je pod fašizmom globoko padla kot učni zavod. Dvignjena je bila učno na stopnjo fakultete, a s tem notranje ni prav nič pridobila. Trstu, kot velikemu trgovskemu pomorskem mestu je bila sicer potrebna, in mnogo naših rojakov je dokončalo študije na njej. Veljala je kot dober učni zavod.

Naši dijaki so tu že od nekdaj tvorili krog zase. Ni zato čudno, da je fašizem tudi nanje vrgel svoj pogled, saj so bili to kot redki inteligenti, ki so imeli namen s italijanskimi študiji ostati tudi doma. Onemogočal jim je delo vsepovsod in koncem študija, so morali skoro vsi, po preganjanju preko meje. V zadnjem času so pa še celo postrlili postopanje proti njim in vse so spravili pod policijsko nadzorstvo; z njimi tudi celo one redke, ki so prišli študirat iz Jugoslavije, kot jugoslovanski državljani. Ni čudno, če je dotok od zunaj vedno manjši.

Pa tudi njih italijanski kolegi študirajo v zelo čudnih razmerah. Vsa šola je namreč smatrana kot fašistična kasarna. Z gimnazijci morajo vsako soboto ob štirih zjutraj na vojaško vežbališče in poslušati mesto predavanj vojaška povelja.

Na šoli predavajo samo zanesljivi fašisti — profesorji. Materija se ne podaja kot kakšno znanstvo, marveč kot fašistična povelja, ki jih morajo obvladati brez oporekanja ali odvojenega mnenja. Ni čudno, če je prisiljen vsakdo, tudi še po končanem študiju in kljub

dosegu doktorskega naslova, iskati mimo fašističnih resnic še druge in šele iskati pot v pravo znanstveno delo. Tako je fašizem ponižal ta zavod, ki je bil ustanovljen gotovo v čisto druge namene, v učilnico laži in politične propagande.

—Vrenje v tržaškem fašju. Te dni se je poslovil od vseh oblasti v Trstu dosedanji prefekt Tiengo. Splošno se je opazila in tudi v fašističnih krogih komentirala odsotnost pokrajinskega fašističnega tajnika Perusinja. Dal se je zastopati po administrativnem tajniku. Ne odhajajoči prefekt ne drugi govorniki niso omenili pokrajinskega tajnika. Očitno je nasprotje med fašističnim tajnikom in prefektom za časa, ko je bil tajnik Perusino na bojišču v Afriki, in ga je kraški fašistični inspektor Grazioli nadomestoval, naraslo do take mere, da so se morali podvzeti težki koraki. Najprej se je moral umakniti Grazioli, ki je šel za pokrajinskega tajnika v Trento. Sedaj pa gre prefekt Tiengo na novo službeno mesto v Bologno.

Značilno je tudi, da je bil pokrajinski tajnik takoj po prefektove odhodu zopet na delu in je že naslednji dan povabil na raport vse fašistične voditelje. Za naslednje dni pa je povabil na referat zastopnike vseh fašističnih organizacij.

Veliko se tudi komentirajo številne disciplinarne kazni in izključitve iz fašistične stranke in Trstu in na deželi. Posebno značilna je motivacija, s katero je bil izključen neki Adolf Ozbic: "Ko se je pričakoval boj, je postal nezvest svoji prisegi in je tako pokazal, da nima tistega poguma, ki tvori tradicionalni fašistični duh."

O vzrokih spora med Perusinjem in Tiengom se širijo razne vesti. Najbolj verjetna je verzija, po kateri se nista pokrajinski fašistični tajnik in prefekt strinjala z brezobzirno odpravo slovenskega jezika iz cerkve in z nečuvono gonjo oblasti proti škofu Fogarju. To se je izkazalo tudi iz besed, ki jih je izustil sam Tiengo ob slovesu: Rekel je namreč med drugim: "Ko zapuščam Trst, gledam z veseljem na ta polet fašističnega pomlajenja, ki se je pričelo ob obletnici mučeniške smrti Oberdanka, 20. decembra 1933, in ki se nadaljuje na vseh poljih, v provinci in v mestu, v bližini in v daljnem odsevu Trsta na morju in na kopnem."

Prav ob proslavi Oberdankove smrti pa je prišlo do javnega konflikta med škofom Fogarjem in fašisti.

—14 letni pastir Ivan Vodopivec se je močno ranil pri Tržicu s patrono in so ga morali prepeljati v bolnišnico.

—Doletela ga je zaslužena kazen. — Gorica julija 1936. S 15. julijem je odšel iz Ajdovščine dolgoletni zakupnik ajdovske pošte, bivši namestnik ajdovskega podčesta in tajnik fašja, Anton Castellani. V Ajdovščino je prišel takoj po okupaciji kot poštni uradnik ter je tu ostal vse do zadnjih dni. Bil je znan daleč naokoli zaradi svojih izrednih zaslug za fašizem; zlasti mnogo skrbi in strahu je povzročil našim ljudem kot poštni upravitelj. Znano je bilo, da je odpiral in cenzuriral pošto, posebno ono, ki je prihajala iz inozemstva in ono iz Jugoslavije. Marsikatera ovdaba, aretacija in preiskava je bila izvršena na podlagi njegovih ovdob. Ajdovci in okoličani razveselili njegovega odhoda. Njegova zasluga je bila tudi, da so bili odslavljeni vsi bivši domači pismonoše, na njihova mesta pa je postavil italijanske pri-

seljence. Kljub vsemu temu njegovemu nezakonitemu delu mu niso mogli domačini doživeti. Lani je prišlo v nove ajdovske kasarne vojaštvo. — Kot nad ostalo pošto je vršil cenzuro tudi nad korespondenco oficirjev in vojaštva. Ti so se nad tem njegovim delom pritožili na pristojne oblasti, nakar je moral zakupnik pošte nemudoma oditi iz Ajdovščine. Tu imamo najlepši dokaz, kako se godi našim ljudem, ki so ostali brez vsakršnih pravic in se priseljeni Italijani igraje z njimi in njihovim imetjem po mili volji. Z odhodom tega fašističnega prenapeteža so se oddahnili ne samo Ajdovci in okoličani, ampak tudi poštteni priseljenci.

Če verjamele al' pa ne

Ves se tresem in s strahom pričakujem, kaj bo. Ja, kaj bo? Komaj smo na našem vrtu vzelo lovsko postavbo v svojo roko in obsodili zelo divjega zajca v smrt, ker je brez prodajnega davka cukal našo solato za ročav, že se je nekaj podobnega zgodilo v Greater Clevelandu, ki se pa ni končalo tako enostavno kot pri nas. V mestu je prišla zadeva pred krvavo rihto in vsi ameriški časopisi pišejo, ali so pisali, cele strani o tem, prinašali slike in celo uredniške članke.

Pa ni šlo radi zajca in tudi radi solate ne. Samo radi čisto navadnega psa se je vnelo. Pes si je namreč vtepel v glavo, da garbičkante na sosedovem jardu ne stoji prav, pa jih je prevrnil. Taka nesramnost! Lastnica jarda je vila roke in vpila, da bo psa ustrelila, če še kdaj prikaže gobec in rep v njih jardu. Potem je tekla k policijskemu prosekatorju Billu Vidmarju in ga vprašala, če je prav rekla.

Da je, je rekel Bil.

Da ne, je rekel okrajni prosekator.

Da ne, je rekel zastopnik Lige za varstvo živali.

Ja in ne, pravijo časopisi.

Prosekator Vidmar je pokazal postavne bukke, ki pravijo, da se sme ustreliti psa, ki vam dela škodo pred nosom. Kot dokaz je navedel, da je lansko leto streljal na mačko, ki je prišla na njegov jardu. Pa jo je falil! Pozneje je njegov pes rešil zadevo in mačko razcefral. Nekateri branijo psa, češ, da ne ve, kaj dela.

Drugi pravijo, da bomo daleč prišli, če bomo začeli hoditi na lov po domačih dvoriščih, kjer so otroci in psi na enem kupu in bi človek lahko meril na psa, pa otroka zadel.

Pa naj bo kakor hoče, jaz pravim tako: Če bi bil jaz zajcu zagrozil, da ga bom ubil, če še kdaj pride, da bi zdaj jedel pri govejem mesu samo še kumare, ki zajcu ne gredo. Ampak pes pa ne je solate, torej ga ni treba streljati.

Ampak, Bill, kako bi pa ti razsodil tole. Na našo jablano, na našem vrtu je splezal sosedov fant. Naš pes je to videl in priskočil na pomoč. Ne sicer, da bi fantu pomagal na drevo, ampak ga je prijel za hlačnico in ga silil nazaj. Pes se je najbrže bal, da bi fant ne padel z jablane. Fant je bil trmast in je silil naprej, pes pa tudi ni odnehal in tako je prišlo, kot je moralo priti, da so se nasprotnikov usmili hlače in jih dale vsakemu pol. In za tiste hlače sem moral jaz plačati, čeprav nisem fanta prosil, naj gre naša jabolka robotat.

Torej, Bill, zdaj je vprašanje: ali je imel naš pes pravico (dolžnost je sicer imel) fantu brniti na drevo? In če je ni imel, ali sem bil jaz dolžan kupovati druge hlače? In, ker je imel fant v mislih, bi sodil, delati škodo na naši lastnini, ali bi bil smel jaz s fantom ekselcirati brez spremljevanja godbe?

Jack London:

ROMAN TREH SRC

Torres je dolgo kolebal. Strah ga je bilo pri pogledu na podzemski hudournik. Nad njim je bila odprta pot iz jame in Torresa je vlekle k soncu, kakor vleče čebelo ali cvetlico. Toda kakšno prikazen je videl pes, da je tako prestrašeno skočil nazaj? Ko je tako razmišljal, je naenkrat začutil, da sloni njegova roka na nečem okroglem. Dvignil je dotični predmet in opazil, da drži v roki človeško lobanjo. Ves prestrašen se je ozrl na kup kosti pred seboj in spoznal, da so to ostanki človeških okostnjakov. In znova je začel razmišljati, kako bi se rešil iz jame po vodi. Že je hotel skočiti v potok, pa se je ustrašil vrtincev.

Potegnil je iz žepa caričino bodalo in zlezal previdno skozi odprtino v pajčevini. Zgledal je isto, kar je videl malo poprej, pes, in planil je nazaj tako naglo, da je padel v vodo. Komaj je napolnil pljuča s svežim zrakom, ko ga je zgrabil vrtinec in potegnil v svoj podzemni tok.

Ta čas so se vrstili z enako naglico usodepolni dogodki tudi v caričinem domu ob jezeru. Komaj sta se mlada poroki vrnila iz Velikega doma in sedla za mizo, ko je naenkrat prodrla steno pušica, ki je priletela od nekega mimo njunih glav in se zapirala v nasprotno steno. Henry in Francis sta planila k oknu in spoznala takoj na prvi pogled, da je položaj oblegancev skrajno resen. Videla sta, kako je caričin vojščak, ki je stražil most, omahnil in padel v vodo. Iz hrbta mu je štrlela prav taka pušica, kakršna se je zapirala malo poprej v steno. Tik pred mostom so se zbrale pod svečeniškim vodstvom vse izgubljene duše in sipale na caričin dom pušice. Za moškimi so

Louise Pittman iz Macon, Georgia, je bila pred 17. leti zamenjana v poročnici. Zdaj se je dokazalo po sličnosti, da je hči družine Garner. Louisa je na sliki na vrhu in poleg nje je njena nova sestra. Spodnja slika pa kaže Mrs. Pittman z Louise pred 17. leti, ko ji je sodnija priznala dekletce.

stale ženske in deca.

V sobo je planil drugi krajičin vojščak, ki se je komaj še držal na nogah. Hotel je nekaj povedati, pa ni mogel spraviti iz sebe glasu. Hrbet je imel ves preluknjan od puščic. Zamahnil je z roko in se zgrudil mrtev na tla. Henry je skočil k vratom, ki so vodila na most, in začel streljati. Kmalu je bil most prazen. Izgubljene duše so se deloma umaknile, deloma pa podlegle Henryjevim krogam.

Toda obleganje neutrunelega poslopja ni trajalo dolgo. Francis je s Henryjevo pomočjo sicer podrli most, vendar pa obleganci niso mogli pogasiti goreče strehe, ki so jo zažgale izgubljene duše na svečeniškovo povelje z ognjenimi puščicami ističasno na dvajsetih krajih.

Samo ena pot je, po kateri se še lahko rešimo, — je zajec-ljala carica, stoječ na verandi, ki je visela nad vrtincem. Prijela je Francis za roko, kakor da išče pri njem zaščite. — Po tem vrtincu lahko pridemo iz podzemlja.

Pokazala je na središče vrtinca.

Doslej se iz vrtinca še nihče ni vrnil v našo dolino. V Ogleđalu Sveta sem videla, kako so mnogi plaval po podzemnem toku in splavali na površje. Bili so vedno mrtveci. Razen Torresa nisem še videla nikogar, ki bi priplaval živ na zemljo. Sami mrtveci! In nikoli se niso vračali. Tudi Torres se ni vrnil.

Vsi so se prestrašeno spogledali pri misli na to strašno pot.

— Drugača izhoda ni? — je vprašal Henry in objel Leoncio.

Carica je odkimala z glavo. Okrog njih so že padali s strehe goreči šopi slame; izgubljene duše so stale na bregu in prepevale boje pesmi. Carica je izpustila Francisovo roko in hotelaplantiti v svojo spalnico, nato ga je znova prišla za roko in potegnila za seboj. Začuden je gledal, kako je zaprla in zaklenila kovčeg, v katerem je bilo vse neizmerno bogastvo izgubljenih duš. Nato je odstranila z noge preprogo in odprla rov, ki je spajal spalnico z jezerom. Namignila je Francisu, naj potegne kovčeg k rovu in ga spusti v jezero.

— Niti svečenik sonca ne ve za tajni rov, — je zašepetala carica, prišla Francis za roko in ga potegnila na verando, kjer sta ju čakala Henry in Leoncio.

— Zdaj je pa skrajni čas, da zapustimo ta kraj, — je dejala carica. — Objemi me, Francis, dvigni me in skoči z menoj v vrtinec! Midva pokaževa pot.

Skočila sta in izginila v vrtincu. V hipu, ko se je začela goreča streha podirati, je vzel Henry Leoncio v naročje, jo pritisnil k sebi in skočil za Francisom v vrtinec.

Kakor Torres, tako so tudi naši begunci srečno priplavali mimo skal in podzemna reka jih je prinesla h kraju, kjer je zlezal Torres na skalo.

Henryju je bilo lahko, ker je znala Leoncio dobro plavati. Pa tudi Francis je kot izvrsten plavec z lahkoto držal carico na površju. Ravnala se je točno po njegovih navodilih. Ni ga prijemala za roke, niti ga vlekla nizdol, kakor vleče utopljenec človeka, ki mu je prihital na pomoč.

Ko so priplavali do skale, so zlezli vsi štirje iz vode, da si odpočijejo. Obe ženski sta takoj razpustili mokre in razkuštrane

lase ter jih začeli ožemati.

— To ni prva gora, v kateri sem bila z vama, — je dejala Leoncio smeje Morganoma. — Njene besede so bile namenjene prav za prav carici.

— Jaz sem pa z možem prvič v življenju v notranjosti gore, — se je zasmejala carica v odgovor in ostrina njene ironije se je globoko zapirala Leonciji v srce.

— Zdi se mi, Francis, da se tvoja žena in moja zaročenka ne bosta posebno dobro razumeli, — je dejal Henry, hotoč nekoliko ublažiti mučen vtis, ki ga je napravilo na oba Morgana zbadanje med Leoncijo in carico.

In kakor vedno, je bil tudi to pot rezultat moške odkritosrčnosti še bolj neprijeten in mučen molk. Obe ženski sta bili zadovoljni, da so vsi umolkli. Francis se je zaman trudil, da bi našel primerno besedo, ki bi pomirila razburjene duhove. — Tudi Henry je razmišljal, kaj storiti, da potolaži razburjeno Leoncijo. Naenkrat je vstal, češ, da si mora ogledati okolico, in povabil carico, naj ga spremi.

Francis in Leoncio sta sedela nekaj časa molče. Prvi je spregovoril on.

— Najraje bi vas pošteno premikastil, Leoncio.

— Kaj sem vam pa storila, da se jezite name? — je vprašala izživajoče.

— Kakor da ne veste. Vaše vedenje je bilo skoro neumestno.

— Vi ste se vedli nedostojno, ne jaz, — je dejala in malo je manjkalo, da ni zaplakala navzlic trdnemu sklepu, da Francisu ne bo dala nikoli povoda misliti, da je ljubosumna. — Kdo vas je pa prosil, da se poročite z njo? Saj niste vi potegnili kratke bilke. In vendar vam žilica ni dala miru. Prostoovoljno ste storili korak, ki bi ga nihče drugi ne tvegala. Mar sem vas prosila, da se žrtvujete za druge? Srce me je zabolelo, ko sem slišala, ako ste Henryju izjavili, da se poročite z njo. Mislim, da se omedlim. Niti za svet ne niste vprašali. In vendar sem jaz predlagala, naj odloči žreb. Hotela sem vas na ta način rešiti te nevarne ženske. Da, da, prav nič se ne sramujem priznati, da sem vas hotela rešiti zase. Henry me ne ljubi tako, kakor me ljubite vi. Saj ste mi sami priznali. In tudi jaz nisem nikdar ljubila Henryja tako, kakor sem ljubila in ljubim še vedno vas. — Bog mi odpusti ta greh!

Francisa so te besede zadele v živo. Objel jo je in pritisnil k sebi.

— Tako delate na dan svoje poroke! — ga je pokarala. — Njegove roke so omahile.

— In vi govorite to v hipu, ko sva oba nepopisno srečna? — je zašepetala ves potrt.

— Zakaj pa ne? — je vzkliknila žaljeno. — Ljubili ste me, sami ste mi povedali, da me ljubite. Danes ste pa kar na lepem zavrgli mojo ljubezen in se poročili s prvo žensko, ki vam je prišla pod roko.

— Ljubosumni ste! — je rekel Francis in se razveselil, ko je prikimala z glavo. — Vem, da set ljubosumni, obenem se pa poslužujete ženske pravice in lažete. To, kar sem storil, ni bilo lahko. Poročil sem se s carico zato, da rešim sebe in vaju. Ne smete misliti, da sem izgubil moško čast.

— Moška čast ni vedno tisto, kar potrebuje ženska, — je rekla Leoncio.

— Mar bi vam bolj ugajalo, če bi ravnal podlo in brezvestno? — je vprašal Francis.

— Ženska sem, ki ljubim, — to je vse, — je odvrnila z drhtečim glasom.

— Strupena osa ste, — je rekel ves iz sebe od jeze. — In krivični ste!

— Mar more biti ženska pravična, kadar ljubi? — je priznala Leoncio. — Samo moškimi za-

dostuje v življenju poštenost. . . . Ne smete pozabiti, da ženska brez ljubezni ne more živeti, da ji je ljubezen vse na svetu. Da, žalostna resnica, in vendar moram priznati, da je ženska pripravljena žrtvovati vse, tudi svojo čast in poštenost, kadar gre za ljubezen.

— Morda imate prav. Čast in poštenost je stvar razuma, ženska pa brez čustva ne more živeti. In vse, kar ji preostaja, je. . . . Vrtoglavost in kaprice. . . . se je oglasila Leoncio.

Henry in carica sta ju poklicala in tako je bil pogovor prekinjen. Odšla sta po strmi stazi ter se pridružila Henryju in carici tik pod ogromno pajčevino. — Ali ste kdaj videli tako strašno pajčevino? — je vzkliknila Leoncio.

— Rad bi videl pajka, ki jo je sprejdel! — je dejal Henry.

— Sreča naša, da ni to edina pot, ki vodi iz tega brloga, — se je oglasila carica.

Vsi so jo začudeno pogledali. Pokazala je na potok, rekoč: — Evo, to je naša pot. Znanje so mi vse strahote tega labirinta. V Ogleđalu Sveta sem često videla to pot. Ko je umrla moja mati in ko so vrgli njeno truplo v vrtinec, sem pogledala v Ogleđalo Sveta in opazila, kako so zanesli valovi truplo v tale tolmun, kjer je izginilo.

— Saj je bila mrtva! — se je oglasila Leoncio.

Dalje prihodnjič

ZAHVALA

V prijetno dolžnost si štejeva, da se zahvaliva najinim sorodnikom in prijateljem za vso podporo in prijaznost, ki ste nama jo izkazali ob priliki 30-letnice zakona ter nama pripravili "surprise party" v SND. Ne moreva najiti pravih besed, da bi izrazila to, kar čutiva v srcu, ker tega nisva pričakovala, da naju bodo tako speljali.

Mrs. Perpar in Mrs. Bizjak pokličeta naše otroke ter jima razložita, kaj mislijo napraviti z nama. Posebno očeta, ker on se ne da tako hitro speljati. Seveda, otroci so se tega ustrašili in rekli, da je preveč dela. — Mrs. Perpar pa reče prav po domače: "To vas ni treba nič skrbeti, kar nama prepustite vso stvar." Mrs. Bizjak pa pravi: "Dajmo narediti party za Mr. in Mrs. Vidmar s Prosser Ave., pa jih bomo speljali; bomo rekli, da morajo iti, ker so njih odjemalec."

Sedaj vem, zakaj si je hodil naš Eddie rebra popravljat k zdravniku skoro vsak večer. Bil je za šoferja, da jih je vozil k oddaljenim prijateljem. Mr. in Mrs. Mahne sta pa dobila nalogo, da naju pripeljeta v SND. Tisti večer jo primahata prav počasi, da gremo skupaj na Vidmarjev party. Mr. Mahne se je pa jezil na Mrs. Mahne, češ, zakaj ga vleče na party med tednom, saj gre lahko v salonega spita. Ko pridemo v SND, nas že čaka pri vratih Mr. Perpar in pravi: "Pa ste pozni, kar hitro za mizo, drugi so že povečerjali."

Zatem zadoni: Surprise! Ko se ozreva okrog, vidi najine sorodnike in prijatelje, kako se nama smejejo, češ: sedaj smo vaju pa! Potem nama je prinesla Jennie Perpar košarico svežih cvetic v poklon. Zatem so nam dekleta servirala prav okusno večerjo, muzikantje so pa zaigrali polke in valčke, potem se je pa nadaljeval vesel večer, ki nama ne bo šel iz spomina. Sedaj se pa posebno zahvaliva Mrs. Perpar, Bizjak in Krajc za ves trud, da so zbrale toliko našin prijateljev skupaj. Najlepša hvala kuharicam za tako okusno večerjo in dekletom od častne straže SDZ ter drugim, katere so servirale, ka-

kor tudi bartenderjem, ki so lepo skrbeli, da ni vladala suša v naših grlih, kakor smo jo imeli ves mesec. Prav lepa hvala ravnatelju večera, Mr. Johnu Gorniku in najinim otrokom, ki so tako naskrivaj delali. Sprejmite najlepšo zahvalo sledeči:

Mr. in Mrs. Jerney Kramer Sr., Mr. in Mrs. Joseph Turk, E. 95th St., Mr. in Mrs. Joseph Zabukovec, Mr. in Mrs. John Gabrenja, Mr. in Mrs. Mathew Martinčič, Mr. in Mrs. Joseph Modic, Mr. in Mrs. Jerney Kramer Jr., Mr. in Mrs. Eddie Bradach, Mrs. Brezovar, Mrs. Bambich, Mr. in Mrs. Simon Bizjak, Mr. in Mrs. Bizjak Jr., Mr. in Mrs. Brancel, E. 59th St., Mr. in Mrs. Bencina, E. 60. St., Mr. in Mrs. Bencina Jr., Mr. in Mrs. Baznik, Prosser, Mr. in Mrs. Bradach, E. 167. St. —

Mr. in Mrs. Bartol, Mr. in Mrs. Brodnik, Hrosser, Mrs. Baraga, Bonna Ave., Mrs. Bajt, Mr. in Mrs. Chesnik, Prosser, Mr. in Mrs. Erbežnik, Mr. in Mrs. Eršte, Mr. in Mrs. Filipič, Mr. in Mrs. Fortuna, E. 64th St., Mr. in Mrs. Ferlan, Mr. Stanley Frank, Mr. in Mrs. Gustinčič, Mr. in Mrs. Gabrenja, Myron Mr. in Mrs. John Gornik, Mr. in Mrs. Godnjavec, Mrs. Golob in hči, St. Clair Ave. Mr. in Mrs. Anton Grdina in sinovi, Mr. in Mrs. Gabriel, E. 60th St., Mrs. Hrastar, Mr. in Mrs.

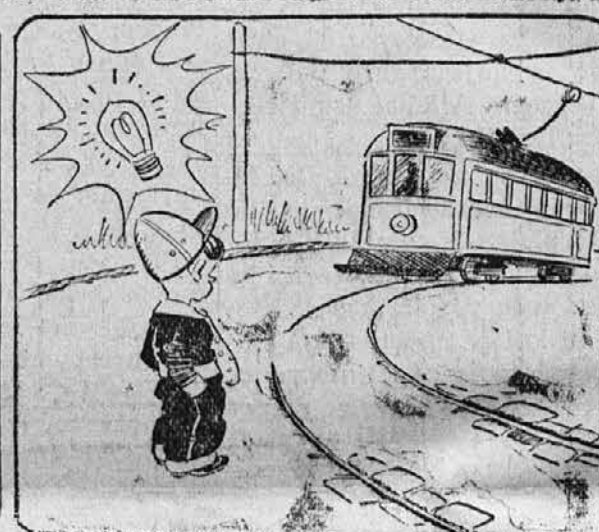
Jeraj, Prosser, Mr. in Mrs. Fr. Jevec, Lorain, Ohio, Mrs. Josephine Jereb, Mr. in Mrs. Krajc, E. 60th St., Mr. in Mrs. Martin Golob.

Mr. in Mrs. Krajc Jr., Prosser, Mr. in Mrs. Jakomin Sr., Mr. in Mrs. Jakomin Jr., Mr. in Mrs. Anton Kebe, Mr. in Mrs. Frank Krainz, Mr. in Mrs. Korenčič, Mr. in Mrs. Jacob Konjar, Mrs. Knaus, E. 38th St., Mrs. Koren, Mr. in Mrs. Anton Kozan, Mr. in Mrs. Klemenčič, Prosser, Mr. in Mrs. Kozelj, E. 61st St., Mrs. Rose Kramer, Mr. in Mrs. Kastelic, Mr. in Mrs. Kozelj Jr., Mr. in Mrs. Klopčič, Mrs. Kostanjšek, Homer Ave., Mrs. in Mrs. Korach, Mrs. Blatnik, Trafalgar, Mr. in Mrs. Laurich, Holmes Ave., Mr. in Mrs. Lautizar, Mrs. Lunder, E. 60. St., Mr. Logar, Miller Ave. — Mr. in Mrs. Mahne, Prosser Ave., Mr. in Mrs. Mihelič, E. 169th St., Mr. in Mrs. Mandel, E. 140th St., Mr. in Mrs. Merhar, Mrs. Mihelič, E. 61st St., Mrs. Maček, Mrs. Milavec, E. 71st St., Mr. Frank Mohorčič, Mary in Angie Marsich, Mr. in Mrs. John Močnik, Mr. in Mrs. Mežnaršič, Mr. in Mrs. Rudy Novak, E. 71st St., Mr. in Mrs. Jack Novak, Mrs. Opeka, Mrs. Offak, Mr. in Mrs. Orehek, E. 59th St., Mr. in Mrs. Oražem, Carl Ave., Mr. in Mrs. Oblak, E. 60th St., Mr. in Mrs. Pohar, Mr. in Mrs. Pauček, Mr. in Mrs.

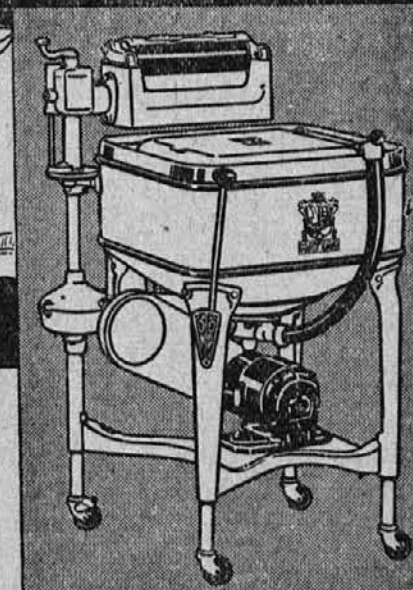
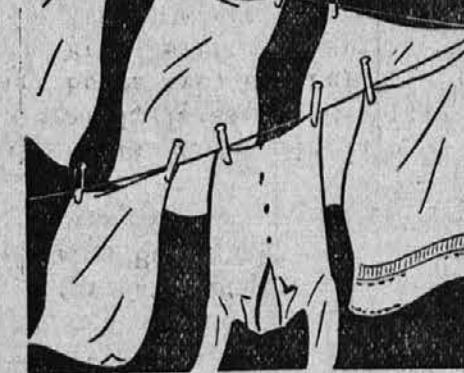
Paulin, Mr. in Mrs. Prince, Norwood Rd., Mr. in Mrs. Perpar, Mr. in Mrs. Printz, Addison Rd., Mr. in Mrs. Razinger, Mr. in Mrs. Rožič, Standard Ave., Mr. in Mrs. Robert, Tracy Ave., Mr. in Mrs. Švigel, Prosser Ave., Mr. in Mrs. Šega, Mr. in Mrs. Jack Smole, Bonna Ave., Mr. in Mrs. Svete, E. 60th St., Mr. in Mrs. Švigel, E. 53rd St., Mrs. Švigel in hči, Johnstown, Pa., Mr. in Mrs. Suhadolnik, Mr. in Mrs. John Simčič, Mr. in Mrs. Starman, Mr. in Mrs. Stampfel, Mr. in Mrs. Stare, Arcade Ave., Mr. in Mrs. Tekavčič, Mrs. Rose Sintič, Mrs. Somrak, Mr. in Mrs. Tomc, Bonna Ave., Mr. in Mrs. Tomc, Dibble Ave., Mr. in Mrs. Tutin, Mr. in Mrs. Turek, Waterloo, Mrs. Tanko, Mrs. Urbančič, Mr. in Mrs. Valenčič, Mrs. Vesel, E. 60th St., Mr. in Mrs. Vrhovnik, Mr. in Mrs. Vidmar, Prosser, Mr. in Mrs. Yerak, Chickasaw, Mr. in Mrs. Žagar, E. 66th St., Mr. in Mrs. Zobec, E. 66th St., Mr. in Mrs. Zakrajšek, Northwood, Mr. in Mrs. Zakrajšek, Cornelia, Mr. in Mrs. Zakrajšek, E. 60th St., Mr. in Mrs. Zulich, Neff Rd., Mr. in Mrs. Zdove.

Še enkrat najlepša zahvala vsem skupaj! Ob priliki vam hočeva povrniti.

Vam hvaležna
Mr. in Mrs. Anton Martinčič,
5919 Prosser Ave.

A MAYTAG FOR A WEEK'S Free Washing

Telefonirajte danes
ZA
POSKUSNO PRANJE
NA VAŠEM DOMU

• Ako primerjate oboje, ceno in kakovost, boste pronašli, da Maytag nudi več za vaše dolarje v postrežbi in trajno zadovoljstvo. So posebne vrednote in udobnost v njega fini izdelavi, ekonomiji s skrbnim ravnanjem do oblek. Izvedite za lahke pogoje.

MANDEL HARDWARE
15704 Waterloo Rd. ODPRTO ZVEČER
Vzamejo se hranilne knjižice za nakup. **KENMORE 1282**

Naj se vam Maytag sam proda. Poskusite ga doma. Videli boste, kako vam da iz enega kosa vlit aluminast čeber, gyrator pralni obrat ter valjni izžemalec vode, hitrejša, čistejša pranje z večjo lahkoto. Prepričajte se sami, zakaj prednjači Maytag v vrednosti.

Gasolinski Multi-motorji za domove brez elektrike.
SAMO \$10.00 TAKOJ 15c NA DAN